

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sânt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiéză.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Alegerile de deputați dietali sânt aprópe de sferșit. Resultatele ulterioarele vom împărtăși când se vor sci cum au eșit tóte alegerile. Nu ne indoim că partida guvernamentală va obținé majoritatea. Ar fi și o minune când pe lângă încordările, câte ne sânt cunoscute și câte nu ne vor fi cunoscute din partea aderenților guvernului, nu ar obținé o majoritate. Dar despre acestea vom întreținé pe public cu altă ocaziune.

Ocupațiunea Bosniei și Erțegovinei dă de greutate tot mai mari pe fie-care di. Biroul telegrafic ne anunțiă o nouă victorie splendidă, carea avú loc între Maglaj și Zepce tot la 7 l. c., ca și cea anunțiată de noi sub sciri ultime în anul trecut. Victoria această a raportat-o trupele nóstre asupra 6000 de insurgenți cari aveau și 4 tunuri. Telegrama mai adaugé, că populațiunea mohamedană intrégă de spre mé-đă-đi de la Doboj a luat parte la lupta, care s'a început pe la améđi. Pe la 4 óre prin operațiunea concentrică a tuturor trupelor inimicul fu scos din pozițiunea sa primă, bine întărită și pe la 6 1/2 óre din altă pozițiune și mai bine întărită, după o apărare cerbicósă. Cu ocaziunea această ai nostri au prins un batalion de redifi anatolici (miliție regulată turcésă din Asia mică), un alt batalion a scăpat. Perderile inimicului sânt imense. De perderile nóstre telegrama nu spune nimica.

Precum se vede din ocupațiunea pacinică a Bosniei și Erțegovinei cu consimțiméntul „amicului” nostru, cu Pórta, ne trezim într'un rebel formal tot cu amicul nostru, cu Pórta. Trupele câte au fost mobilisate pân'acum par a nu fi de ajuns și de aceea, după cum aflăm de la Viena, se mai mobiliséză trupele următoare: 1 divisiune de trupe, care se compune din regim. Nr. 41 din Bucovina (Români și Ruteni), reg. Nr. 37 din Ungaria (Oradea mare, Ma-

giari și Români), reg. Nr. 26 din Ungaria (Strigoniú, Magiari și Slovaci), reg. 76 din Ungaria (Oedenburg, Nemți și Magiari), 1 batal. de vênători; Brigada 49 din regim. Nr. 18 din Boemia (Cechi), reg. Nr. 44 din Ungaria (Kaposvár, Magiari). Dela București vine scirea, că toți concediații și rezervistii austro-unguresci, ce se află în România, au căpătat de la consulat provocarea, de a veni cât mai îngrabă în patrie, de óre ce în Austro-Ungaria se vor mobilisa trupe și mai departe. Din „P. Ll.” aflăm: Este cunoscut, că tóte institutiunile de drumuri de fer din monarhie sânt împărțite în 10 secțiuni, cari se compun din un număr anumit de amplóiați cu cunoscințe tehnice și, cari în cas de mobilizare, se chiamă de ministeriul de resbel în serviț. De astă dată ministeriul s'a decis pentru secțiunea 3 și 4 (dela drumul de fer transilvan și tisan), provocând pe direcțiuni, a ținé secțiunile respective gata de drum.

Ministeriului de esterne i se fac din multe părți imputări, că trebuia să ocupe țerile aceste mai de mult și să nu fie asteptat până a trântit Rusia pe Turcia la pământ, suscitând cu totul alte speranțe în populațiunea slavică. Acum se ăice, că și alte puteri sânt pe sub ascuns amestecate în afacere. Înșasi Pórta se folosește de ocaziune și se silesce a ația un resboiu între puterile europene. Chiar și mult lăudatul Mithad pașa trimite emisari și agenți, cari lucră mână în mână cu agenții montenegreni și panslavistici, contra Austro-Ungariei.

Gimnasiul de stat din Sibiu.

Dacă ne permitem a ne ocupa de astădată în deosebi cu acest institut de învățămént o facem din cauză, că în tóte timpurile el a fost cercetat cu predilecțiune de fiii părinților români și o parte mare a inteligenței române mai tinere de astăđi a isvorit din acest gimnasiu.

Înșă la scrierea acestor șiruri ne dă o schiță istorică a gimnasiului, compusă și publicată de actualul director dl Ignacz Veress în programul școlastic pe anul 1877/8*). Acésta schiță cuprinde periodul de la a. 1789—1878, va se ăică aprópe un secol. — În acest lung șir de ani gimnasiul fu cercetat de 4836 elevi. Deși noi scim, că aprópe jumetate din numărul elevilor a fost Români, totuși în intréga schiță nu se află pomenit nici batár odată numele de Român. Pe ori ce străin ar trebui să'l suprindă acest fapt, pe noi însă nici decât nu ne surprinde, fiind-că scim cu cine avem de a face.

Este în deobște cunoscut, că în privința naționalității, Maghiarii au o deosebită politică, și adecă politica acelu particular, care nu mai pórtă comptabilitate despre afacerile sale, fiind că îi este témă de resultat. Acésta politică Maghiarii au înălțat-o la rang de lege și au aplicat-o într'un mod general la numărătórea de la 31 Decemvrie 1869, unde locuitorii țerei ungueresci nu se deosebesc după naționalitate. Astfel lumea nu póte afla cu esactitate cât de puțini Maghiari și cât de mulți de alte naționalități locuiesc în fericita țéră a Ungariei.

Puteam noi aștepta de la dl Veress, directorul gimnasiului de stat ca el să se abată de la politica mai marilor sei? Cum ar fi cutezat dl Veress a eși la ivélă cu resultatul, că pentru marea majoritate a elevilor, cari au cercetat și cercetéză gimnasiul de stat, astăđi maghiar, idiomul maghiar le este străin? Cum ar fi cutezat dl Veress a eși inaintea lumii cu faptul, că gimnasiul de stat, acum maghiarizat a fost cercetat de tot felul de naționalități și în prima linie de Români, dar de fórté puțini Maghiari?

*) A nagy-szebeni kir. főgimnasium értesítvénye az 1878 tanévben. Szerkeszti Veress Ignác, gymnasiumi igazgató. Nagy-Szeben, nyomattot Steinhausen Tivardárnál 1878.

Cum ar fi putut justifica regimul maghiar, maghiarisarea gimnasiului din Sibiu, dacă dl Veress deosebea pe elevii sei după naționalități? —

Credeți însă, că dl Veress s'a mulțămít cu atáta? Nu; el a mers cu un pas și mai departe și au acceptat principiul iesuitic: „scopul binecuvintéză mijlócele”. Este vorba a maghiarisarea institutului, elevii și tótă lumea. Deci ori ce mijloc, ce se va folosi spre a jungerea acestui scop, este binecuvintat. Înzestrat cu astfel de principii, dl Veress a întreprins fapta neiertată a schimosi numele elevilor sei. Căci ce altfel sânt numele, ce le aflăm în registrul nominal al elevilor precum „Nyámé”, „Pincs”, „Márk”, „Zsoandre”, „Olár”, „Oltyán”, „Székula”, „Sztájku”, „Csizmás”, „Velezan”, „Lekinczán”, „Csokán”, „Muntyán”, „Kaléfar”, „Rákucs” etc. etc? Sânt dórá purtătorii acestor nume descendenți de la „biciul lui Dumneđeu”? Nici decât. Ei sânt fii ai națiunii române. Înșă credincios politiceii fără calcul și adorátor principului iesuitic, dl Veress și-a atribuit dreptul, a face din Neamțiu — Nyámé, din Pinciu — Pincs, din Marcu — Márk, din Jón-drea — Zsoandre, din Olariu — Olár, din Olteanu — Oltyán etc. etc.

Trebuie să presupunem, că un bărbat ce se pune în fruntea unui gimnasiu este omul sciinței. Și dacă este așa va permite dl Veress elevilor sei ca să scrie în loc de Shakespeare — „Sékspir”, în loc de Voltaire — „Volter”, în loc de Schiller — „Silér” și în loc de Michael Angelo — „Angyal Miska”? Iar dacă nu este așa, nu i s'ar părea ridicul d-lui Veress când și-ar vedé scris numele seu când „Vérésiu”, când „Wäräsch”, când „Vairraiche”, când „Woerhaesh”?!

Atragem cu tot adinsul atențiunea părinților, cari își trimit copii lor la gimnasiul de stat din Sibiu, asupra acestei împregiurări și îi rugăm a nu permite ca numele lor, se fie batjocorit prin procedura necualifica-

FOIȚA.

1497.

Dumbrava Roșie.

Poem istoric.

(Dedicat amicului meu C. Negre.)

III.

Tabăra Leșască.

Pe-o culme prelungită ard mii și mii de focuri
Ca stele semănate în numeroșe locuri.
Se pare că tot cerul căzut e pre pământ
Și c'au ramas în urmă-i un haos, un mormént,
Atáta intristare, ș'atáta 'ntunecime
Imprăștié pe boltă-i a norilor desime.
Un șgomot lung se'nalță din culme luminată
Unindu-se în aer cu tunete cerești.
E șgomotul orgiei!... iar zarea departată
Roșește'n foc de codri și sate românești.
Aici beții și danțuri și chiote voióse,
În fund suspinuri, vaet și plângeri dureróse!
Aici de poște rele sânt ochii toți aprinși,
Acolo curge sânge, acolo's ochii stinși,
Căci astăđi celebréză Lehimea'n serbátóre
Victoria dorită a ăilei viitóre!
Ostașii pretutindenii formați în dese grupe

Frig boi întregi, rup cărnuri ca lupii flă-
mânziți,

Desfund balerci, antale, béu lacom fără cupe,
Se cert, și rid în hohot și urlă regușiți.
Ca dênșii, căni de lagăr la prasnic luând parte
Schelălăesc selbatic, rod ósele deoparte
În mijlocul orgiei turbate ce tot crește.
Iar pintre căni și ómeni pe carbă stau căđute
Femei, prada orgiei, cu mințile perdute....
Și însă vântul nopței prin lagăr vijiește
Ș'un glas din umbră négră la toți strigă
de-arëndul:

„Orbi! orbi! la masa morței voi vé mâncați
comândul!”
Magnații juni, sub corturi, pe perne de mătásă
Desert cupe de aur cu vin de la Cotnar,
Cântând cu fericire: „De viață rea nu-mi pasă!
„Iubita'mi e pe brațe, în viață nu i amar!”
Și fie care stringe la peptu-i cu'nfocare
O fică de-a Podolii frumósă și bălae,
Cu buze pârguite la foc de sărutare,
Și ochi ce'not, albaștri, în galișă vâpae.
Și fie-care simte că mintea-i se desfrénă,
Simțind lâng'a sa gură o gură voluptósă,
Și'n brațe-i o copilă luptându-se amorósă
Și două globuri albe săltând sub a sa mână!
Fericé mult fericé de dênșii!... fața ride,
Inima sbóră, raiul în cale-i se deschide.
Și însă vântul nopței prin corturi vijiește,

De tunete cumplite vésduchul clocotește
Ș'un glas perdut în umbră tot strigă ne'ncetat:
„Orbi! orbi! morțea v'astéptă cu'n ultim
sărutat!”

Cortul regal e splendid! Duzini de candelabre
Revars'a lor lumină pe o masă ce se'ntinde
Sub table mari de aur purtând scumpe me-
rinde

Și sticle largi cu vinuri spanióle și calabre.
În mijloc st'án ivélă un cerb de patru ani,
Incins pe-a sale laturi cu șiruri de fazani,
Și două piramide de fructe mai alese
În Asia 'nflorită crescute și culese.

Albert în fruntea mesei lucește ca un sóre
Încungiurat de óspeți în haine de splendore
La drépta-i, al seu frate mai june, Sigismund
Apare ntr'o dulamă de roș postav de Lund.
La stinga-al Cameniței episcop vechiu, Lon-
zinski,

Ș'alături cu dênșii să véđ Sbignew Tenc-
zynski

Cu Herbor Lucasievitz, Padlowski Castelanul
Radomiei, și Creslan Roza, numit Decanul,
Și graf Ioan de Tiffen, magisterul Prusiei,
Care-au adus la luptă cinci sute de Cruciați,
Și falnicii Toporski, vechi neaóși de-a Lehiei
Și alți de frunte nobili, din cei mai însemnați.
Toți gustă din merinde, voios deșert păhare
În sunetul metalic de vesele faufare;

Și sângele prin vine se scurge mai ferbinte,
Ș'avéntul creșt'en suflet și nebunia'n minte.
Când regele redică o cupă de vin plină
Și-așfel cu glas puternic toastul său inchină:
„Eu Albert, Domnul vostru, și al Lehiei Rege
„Intrat-am în Moldova ca leu invingător!”
„Mâni este ăia luptei... Nimic nu s'a alege
„De Stefan a Moldovei și de al său popor.
„Cum béu acéstă cupă, așa mândra Lehie
„Se'nghită-acéstă țéră! Așa să fie!”

„Fie!”
„Vivat! Ura! trăeșcă Albert mult glorios!”
Respund mesenii aprigi c'un răcnet șgomotos
Și lagărul resună în lungă depărtare...
Dar eată că la ușă un om străin apare
Cu peptul gol, cu părul în vânt, cu ochiu focos.
El spre Albert tintește privirea-i rătăciță,
Face doi pași și striga: „Deșartă-ți cupa gios
„Albert! de sórté rele 'ți-e cupa otrăvită.”
Toți se reped c'un urlet și mâna pe el pun.
„Lăsați-l! ăice craiul; e Scropski cel nebun!”
Și iar înalță cupa rizând de-o așa larmă...
Dar cupa lângă buze i în mâna lui se sfarmă,
Ș'un trăsnet lung deodată în cerinri bubuește,
Și'n cortul plin de umbră furtuna năvălește,
Și masa se restórnă, și cortul se urducă...
Iar pe câmpii, sub fulgeri, alérgă o nălucă.

(Va urma.)

bilă a dl. Veress. Numai omeni fără patrie și fără națiune, ce se numesc renegați își schimbă numele de atâtea ori, de câte ori se schimbă sistemele politice. Un om cu caracter mai pre sus de toate își ține numele moștenit de la părinți și nu permite nimenui pe lume al schimonosii.

Ne-am oprit înadins mai mult la acest punct pentru a desvâli cu desăvârșire procedura de magiarizare sistematică, ce se observă de către mameleucii regimului, chiar și institutele de învățământ.

Dacă maghiarii ne-au luat naționalitatea, ceva totuși ne-au mai lăsat în marinimositatea lor. Cel puțin până acum încă n'am ajuns așa de parte, ca se ne calce în picioare și credința. Acestei marinimosități avem de a mulțămi, dacă dl Veress s'a hotărât, a deosebi elevii sei după confesiune. Confesiunea și numele românesc — încât nu va fi prea schimonosit — ne vor servi nouă de basă pentru aflarea numărului aproscimativ al elevilor români, ce au cercetat gimnaziul de stat din Sibiu.

Programul mai sus citat ne spune, că gimnaziul fu cercetat preste tot de 4836 elevi. Din acestia vre'o 2000 au fost Români. Înainte de a. 1848 numărul elevilor, ce au cercetat gimnaziul, a fost mic și nu s'a urcat preste 40. Scăpați din giurul robiei, Românii a alergat la școlă și deja în anul scolastic 1854/5 jumătate din elevii gimnaziului a fost Români. În tot decursul acelu deceniu numărul elevilor români s'a susținut la proporția de 50: 50. Începând cu anul 1860 numărul total al elevilor se urcă și cu el numărul elevilor români și în a. 1867/8 Românii, la număr 260, conconstitue 55% din suma elevilor. Cu mult mai favorabilă se presintă proporția Românilor în acesti ani, dacă privim numărul elevilor, cari s'au promovat de maturi. În a. 1864 a absolvat gimnaziul 15 elevi, dintre cari 12 sau 80% Români; în a. 1865 11 elevi, dintre cari 7 sau 58% Români; în a. 1866, 22 elevi dintre cari 10 sau 50% Români, în a. 1858 16 elevi dintre cari 8 sau 50% Români; În anul 1868/9, anul în care gimnaziul de stat a devenit gimnaziu magiar numărul total al elevilor scade rapid și ajunge de la 472 (în a. 1867/8) la 246 (a. 1875/6). Va se dică, gimnaziul au salutată era maghiară cu un scădemânt pe jumătate al elevilor! Numărul elevilor români scade de la 260 (a. 1867/8) la 107 (a. 1875/6): Cu toate aceste Românii sunt și astăzi încă aproape jumătate din numărul total al elevilor.

Este intresant a vedé, ce s'a ales din Românii, cari s'au promovat de maturi de la acest gimnaziu.

De la 1855, când s'a introdus esămenul de maturitate până la 1877 s'a promovat maturi 133 elevi români. În următoarele înregistrăm după programul citat în ordine chronologică pe acesti 133, însemnând la fiecarele în cât este cunoscută poziția sa în viață:

Ioan Borgia, doctor în drepturi și avocat; Nicolae Șuștai, president de tribunal în pensiune; Ioan Turcu † (1856)*); Ioan Bartolomei, secretariu consistorial; Nicolae Cristea asesor cons. și redactor la „Telegraful român”; Lazar Pipoșiu jude singular (1857); Ioan Dorca**); Ioan Măcellariu, proprietariu (1858); Ioan Bădila, subjude reg.; Aurel Brote, doctor în drepturi și director la banca de asigurare „Transilvania”; Ioan Marcu, paroch (1859); Iuliu Bădila † (1861); Vizantie Manu, esecutor reg.; Dumitru Răcuciu, doctor în drepturi și avocat (1860); Nicolae Aleman, subjude reg.; Moise Branisce, adjunct pretorial; Ioan Grama,

advocat; Gheorgie Catona †; Temistocle Constantinoviciu**); Ilarie Muciu, pretor; Ioan Popa, avocat (1861); Ioan Bojița, avocat; Ioan Crețiu, notariu la sedria orfanală; Ioan Dragomir †; Iosif Pan, econom; Ioan Zacharie, cancelist reg. (1862); Albert Onitz oficial postal; Ioan Trifan, subjude reg. (1863); Toma Dragiciu, notariu com.; Gligor Hostiuc**); Nicolae Comoroșan**); D. Constantinoviciu de Gr.**); Nicolae Maier, doctor în filosofie și profesor, Ioachim Nadeșan, concipist advoc.; Nicolae Olariu, doctor în drepturi și candidat de advocatură; Tit Onciul**); Ioan Petric, ampoi, Petru Paul, notar com.; Ilarie Pușcar, doctor în filosofie, protosinghel și asesor cons. (1864); Gheorgie Comșa, paroch; Ioan Dordea † (1868); Aurel Isaac, doctor în drepturi și avocat; Nicolae Proștean; jude sing.; D. Radeș**); Dionisiu Roman, notariu la trib. reg.; Cassian Tusinschi** (1865); Vasile Almoșan, avocat; Ieronim Bariș, administrator; Isidor Bunea, pretor; Ioachim Fulea, concipist adv.; Ioan Ghib, profesor; Nicolae Oancea † (1874); Gheorgie Popoviciu, prim-tenente c. reg.; Ioan Roman, notar com.; Teotist Tomasciuc; Nicolae Tronea, notar com. (1866); Abel Bociat, paroch; Emil Brote; doctor în medicină și protomedic c. reg.; Nicolae Mircea, administrator protopopesc; Ioan Moga, doctor în medicină și medic practic; Constantin Sorocean*); Gheorgie Vintila, silvicultor (1867); Ioan Balaș, proprietar; Eugen Brote, proprietar; Nicolae Cocorade † (1875); Ioan Lăpădat, doctor în litere și profesor † (1878); Nicolae Morait † (1876); Alexandru Rimbaș, ampoi, Lazar Tescula, profesor; Gheorgie Toma, ampoi, de poliție (1868); Ioan Bunea, notar com.; Ilie Danilă, econom; Petru Dehelean † (1874); Ioan Mihăițan, practicant auditor c. reg.; Clement Muntean, doctor în medicină și medic practic; David Lazaric † (1871); Aron Poparad, concipist adv.; Iacob Pop † (1869); Valerie Bologa, tehnic; Ioan Dan, paroch; Nicolae Calefar, doctor în medicină și medic comunal; Dumitru Comșa, profesor; Vasile Mihailă, student; Ioan Reou, cancelist consistorial; Nicolae Șinca, învățător; Matei Vulcan, cancelist reg. (1870); Valerie Ardelean; † Abraham Armean, concipist adv.; Isidor Bologa, paroch; Moise Boier**); Ioan Ciucian, doctorand, Ioan Ingerean, not. com.; Dumitru Coltofean, preot; Ioachim Muntean, paroch; Ioan Pop**); Vasile Preda, concipist adv. (1871); Nicolae Cica; Ioan Ciuciu; Ioan Droc, administrator protopopesc; Iordan Muntean, concipist adv. (1872); Ioan Clôjă, medicinist; Iuliu Dan, st. iur.; Ioan Mênșat † (1874); Ioan Mihai; Corneliu Moldovan st. tech.; Laurent Negrea, concipist adv.; Georgie Susman, învățător (1873); Liviu Bran, st. iur.; Ioan Deac, st. teolog.; Nicolae Ivan, învățat.; Simon Monda, paroch; Nicolae Neamț, st. tech.; Leon Popescu; Octavian Russ, st. iur.; Gedeon Vasiiu**); Vasile Vasiiu, învățător; D. Fogaraș, (1874) st. teol. (1875); Vichentie Nicora, învățător; Ilie Savu, st. teol.; G. Smigelschi, st. teol. (1876); Sofron Comșa, st. iur.; Alex. Șuluț, st. med. (1877).

Contingentul cel mai mare pentru gimnaziul de stat din Sibiu l'a dat Transilvania și anume comitatul Sibiului (1692 elevi), Albei (466 el.), Făgărașului (336), Hunedorei (375), Clujului (210), Turdei (155), Brașovului (124). În fruntea comunelor stă Sibiul cu 832 elevi, apoi urmază Clujul cu 158, Brașovul cu 100, Reșinari și Seliște, fiesce-care cu câte 90 elevi.

(a)

Protocolele Congresului din Berlin.

Protocolul Nr. 4.

Ședința din 22 Iunie 1878.

(Urmare).

Comitele Andrassy, invitat de președinte a-și face cunoscut opiniunea sa, se mărginesce în a reaminti, că guvernul Aus-

tro-Ungar are în vedere numai creațiunea unei stări de lucruri, care să ofere cele mai multe șanse posibile de durată și de stabilitate. În această ordine de idei, el crede propunerea englesă ca suficientă și o acceptă, păstrânduși facultatea de a aprecia, la trebuință într-o discuțiune ulterioară, amendamentele plenipotențiarilor Rusiei.

Comitele Șuvaloff, răspunzând la observațiunile lordului Beaconsfield, relative la restricțiunile ce s'ar aduce puterii politice și militare a Sultanului, exprimă cugețarea că situațiunea provinciei, de care e vorba, fiind anormală, n'ar pute fi regulată după nisece principii absolute. Escelența Sa mănține că precauțiunile cerute de plenipotențiarilor ruși nu ar pute, nici mai mult, nici mai puțin, ca instituirea miliției, deja primită, să aducă vre o vătămă demnității guvernului otoman. Ceea ce guvernul rus dorește însă este de a găsi o soluțiune care să impedece reproducerea esceselor, al căror teatru a fost Bulgaria și comitele Șuvaloff crede că datoria Europei este, de a împedece ca această provincie să devină teatru unor represalii.

Președintele, cerând opiniunea lui Caratheodory-pașa, primul plenipotențiar al Turciei declară că această propunere este presintată pentru prima dată și că el ar dori de ași exprima mai târziu observațiunile sale.

Principele de Bismark observă că Congresul este gata de a asculta astăzi considerațiunile d-lui plenipotențiar otoman. Alteța Sa crede că trebuie să adauge că nu este în interesul Sublimei Porți de a cere dificultăți progresului discuțiunilor, căci în intențiunea Înaltei Adunări, ar pute restitui autorității Sultanului nisece ținuturi, la cari Turcia renunțase prin tratatul de la San-Stefano. Toate guvernele participă la aceste deliberațiuni în interesul păcii generale: opiniunea politică a Europei, care voiesce pacea va fi recunoscatore puterilor cari vor fi contribuit la asigurarea ei, dară ar vedea cu părere de reu ca această operă să fie făcută mai anevoioasă Congresului. Alteța sa crede că exprimă opiniunea puterilor neutre și desinteresate declarându-se contrar ori cărei propuneri ce ar fi de natură a împedece repede mers al lucrărilor Înaltei Adunări. Principele de Bismark speră, că, chiar de astăzi, se va face înțelegerea asupra propunerilor engleze, cari se vor pute adopta în principiu sub rezerva ezaminării ulterioare a amendamentelor ruse.

Caratheodory-pașa dică că scopul seu în adevăr este de a felicita opera Congresului și că este recunoscatore Alteței Sale de dorința sa de a grăbi o soluțiune. Ar voi numai se reamintescă că Buigarii sunt de mai multe secole supuși fideli și liniștiți ai Imperiului Agitațiunea nu s'a manifestat printre dênșii de câți-va ani, în urma unor diferințe religiose. Porța a făcut posibilul, spre a micșora dificultățile ce se iviseră. Sub raportul material, s'a stabilit drumuri de fier, agricultura s'a dezvoltat, și buna armonie între diversele grupe de populațiune se mănținuse până în aceste din urmă timpuri.

Mehemed-Ali-pașa adaogă că, după părerea sa, contrariu cu opiniunea emisă de comitele Șuvaloff, nu miliția locală, ci giendarmăria trebuie să însărcinată cu paza linișcei publice. Escelența sa propune, ca de aci înainte, elementul creștin să fie admis în giendarmărie cu condițiuni satisfăcătore pentru înaintarea sub-oficiierilor și oficiierilor. De altă parte, restricțiunea opusă dreptului de garnisonă în țară ar fi în ochii populațiunilor cu totul regretabilă; armata regulată otomană și a făcut tot deuna esact datoria.

Comitele Șuvaloff răspunde că misiunea giendarmăriei nu este tot aceeași ca și a miliției. Prima este însărcinată cu mănținerea ordinii și securității, a doua este chemată a face serviciul armatei regulate. Escelența Sa înțelege apoi, că miliția să fie o forță otomană și nu o forță turcă.

Mehemed-Ali-pașa objectează că această miliție compusă de creștini și musulmani, nu va avé aceeași homogenitate ca armata regulată. El se teme, ca această formațiune să nu turbure instituțiunile militare ale Imperiului.

Lord Salisbury intrăbă dacă în celelalte State europene există o miliție în sensul atribuit acestui cuvânt în Englitera?

Principele de Bismark crede că landwehra în Germania, armata teritorială în Francia, pot fi considerate ca o miliție fără a fi sigur de adevăratul sens al acestui cuvânt în franțuzesce. Alteța Sa consideră ca miliție o trupă, care în starea regulată este în căminile sale și care nu e adunată, în circumstanțe extraordinare, de cât la un ordin espres al suveranului. Miliția, despre care e vorba aici, ar fi o trupă sedentară și teritorială, organizată mai ales spre a evita contactul armatei regulate turce cu populațiunea creștină. După părerea principelui de Bismark, condițiunea făcută creștinilor în armata turcă nu este de natură a încurajia angagiarea lor: armata regulată va păstra, prin forța lucrurilor, totdeuna un caracter esențialmente musulman. Miliția va fi, în timp de pace, o trupă destinată a garanta linisceea publică, ea va pute, în timp de resbel, să combată alături cu armata Sultanului.

Alteța Sa crede de datoria sa, de a adăoge că, în această cestiune, nu pôte, ca plenipotențiar german, să remănă cu totul neutru. Instrucțiunile, ce a primit de la Imperatul Augustul seu stăpân, înainte de deschiderea Congresului, i prescriu de a contribui în a mănținé creștinilor cel puțin gradul de protecțiune, ce conferința din Constantinopole voise a le asigura, și de a nu consimți la nici un arangement care ar micșora rezultatele obținute pentru acest obiect. El este de părere a evita cantonamentele trupelor musulmane pretutindeni unde este diferință de religiuine; el admite cetățile de garnisonă, dar respinge stabilirea armatei în câmp liber, unde funcțiunile militare în timp de pace i par că trebuiesc rezervate miliției. Alteța Sa priimesce dar cu simpatie amendamentele ruse și ar regreta de ar fi respinse, temându-se, dacă nu ar fi admise, de reînnoirea într'un timp mai mult sau mai puțin apropiat, incidentelor cari erau aproape a compromite pacea lumii Al doilea amendament nu este apoi decât un avertisment dat Porței; principele de Bismark crede că, de altmintrelea, sunt dispozițiuni analoge în instituțiunile Libanului și în regimul coloniilor engleze.

Președintele, revenind la ordinea de și propune apoi ca Înalta Adunare să începă prin a constata acordul seu asupra principiilor indicate de Englitera în a doua ședință (protocol 2, pagina 8), rezervându-și facultatea de a introduce în ele detaliile de redacțiune asupra cărora represențiunii puterilor mai special interesate s'au înțeles. Congresul ar pute, apoi, să și pronunțe adhesiunea sa la tecstul căruia se dede cetire de lord Salisbury, în ședința de astăzi, și să însărcineze pe unul din membrii sei d. Waddington, de a prepara o redacțiune care să pună de acord ținta acestui tecst cu amendamentele Rusiei.

După un schimb de idei între plenipotențiarilor Mării Britanie, Austro-Ungariei și Rusiei, această procedură este aprobată, și președintele dă cetire tecstului propunerii engleze, conținută în protocolul 2, pagina 8, observând că alipirea sangiacului Sofiei de Bulgaria autonomă remâne înțelesă, conform înțelegerei stabilită mai dinainte între represențiunii Austro-Ungarici, Mării Britanie și Rusiei.

Congresul adoptă în unanimitate principiile puse în numerile 1 și 2 ale propunerii engleze.

Președintele trece apoi la cetirea tecstului cetit de lord Salisbury în ședința de față, înscințând, că se va opri îndată ce o obiecțiune ôre care va constata că Înalta Adunare a încetat de a fi unanimă.

Cetind al doilea aliniat, Alteța Sa constată, că în fața alternativei pusa în acest pasagiu, represențiunii Rusiei au ales alipirea Varnei de Bulgaria autonomă.

Lord Salisbury declară, că în convorbirile, cari au avut loc între plenipotențiarilor englesi și ruși, el a propus de a lăsa Varna Rumeliei, dar că colegii sei ruși n'au crezut că pot adera la această propunere. Plenipotențiarilor Rusiei constat în adevăr, că schimbul sangiacului Sofiei pentru Varna este depărtat de guvernul lor, dar că ei ad-

*) Anul în care respectivii fură promovați de maturi.

**) Ocupațiune necunoscută.

imit combinațiunea schimbului sangiacului Sofiei pentru o rectificare a fruntariei occidentale.

Președintele continuă citirea până la cuvintele „și fortificațiuni.”

Comitele Șuvaloff, observând că tocmai relativ la acest punct s'a propus de plenipotențiarilor ruși stabilirea unei comisii europene, președintele intră pe Escelenta Sa, dacă insistă pentru inserțiunea amendamentului sau dacă consimte la aseptarea redacțiunii unui non text care trebuie a fi preparat spre a ține samă de amendamente.

Comitele Șuvaloff consimte, dar subordonânduși consimțământul dreptului de a reveni în urmă la amendamentele sale; căci dacă ele ar fi respinse, ar trebui să refere mai întâiu guvernului său.

Președintele declară, că în adevăr este înțeles că se va reveni asupra amendamentului în ședința viitoare discutând noua redacțiune, ce trebuie a fi preparată de d. Waddington.

Înalta Adunare, fiind în unanimitate de părere că primirea textului engles nu prejudică nici de cum amendamentul rus, comitele Șuvaloff aderă la paragraful cetit dar sub rezervele formale, ce a formulat mai înainte: o adesiune definită ar trece în adevăr preste împuternicirea, ce i s'a dat.

Președintele consideră ca primit textul, ce el a cetit până la cuvintele „și fortificațiuni” și continuă a ceti până la cuvântul „amenințată.” Alteja Sa observă că aici și ar avé locul al doilea amendament rus, care nu i pare de altfel că oferă nici o dificultate în principiu. El face apel la d. prim-plenipotențiar, al Franței pentru o redacțiune, care să permită totodată menținerea votului actual și în același timp să satisfacă dorința exprimată de amendamentele comitelui Șuvaloff.

Terminând, și după ce a consultat Înalta Adunare, principele de Bismarck declară, că votul dat de Congres asupra ultimului document căruia se dete cetire, combinat cu votul definitiv asupra primelor propuneri englese consemnate în protocolul 2, constituie un progres simțitor în mersul general al lucrărilor.

D. Waddington ȳice că, acceptând sarcina, ce Congresul îi incredințeză, dorește să constate bine, că nu o primesce de cât ca o misiune de conciliațiune. În fața înțelegerii stabilite asupra punctelor principale, nu este vorba de cât de o lucrare destinată a facilita opera Congresului; și tocmai cu acest titlu consimte el a se însărcina cu dēnsa, fără a angagia, cât despre momentul de față, opiniunea guvernului său.

Președintele consultă Congresul asupra ordinii de ȳi a ședinței viitoare ficsată pe Luni 24 Iunie. Propunerea comitelui Andrassy de a urma în acest moment ordinea paragrafelor tratatului de San Stefano, relative la afacerile Bulgariei, fiind primită, Alteja Sa anunță, că după discuțiunea lucrării de redacțiune, preparată de d. Waddington, ordinea de ȳi va avé de obiect articolele 7 și 8 ale tratatului.

Ședința se rădică la 4 și jumătate ore (Urmēză semnăturile plenipotențiarilor).

Varietăți.

* (Director la gimnasiul român gr. or. din Brașov) auzim, că fū ales dl. St. Iosif fost conrector.

* (Esamenele notariali) vor avé loc în 22, 23 și 24 l. c. st. n. începēdu-se de la 10 ore înainte de amēdi.

* În cercul Beiușului, am înțelus, că s'a ales deputat dl. P. Cosma.

* (Junimea rom. gr. or. din Siria) (R. Világos) pentru favorul fondului scol. rom. la Aug. 13/25 a. c. va arangia un bal, căruia îi va premerge Concertul după programa următoare:

1. „Diorile” quartet executat de corul vocal sub conducerea lui Nicolau Ștef învătătoriu.

2. „Schiză despre viața omului” disertațiune de E. N. T. Pucea.

3. „Blăstemul lui Alecsandru” poezie de I. dela Buceci, declamată de Teodor Bulcu.

4. „Cunoscēți țera cea română”... de d'Albon quartet de C. Porumbescu, esec. de cor. voc.

5. „Sentinela română” poemă istorică de V. Alecsandri, declam. de I. T. Mera.

6. „Ciobanul” cu trio „băr oiță” horă populară în quart. esec. de cor. voc.

7. „Fericirea reală și ideală” dialog rostit de N. Ștef și I. T. Mera.

8. „Luna lui Maiu” de V. Alecsandri quart. de C. Porumbescu esec. de cor. voc.

9. „Peneș Curcanul” poezie de V. Alecsandri decl. de E. N. T. Pucea.

10. „Imnul Domnului” de I. Grozescu duet pentru tenor I și basso II esec. de I. Vancu și N. Ștef.

11. „Teme, istoria și caracterul ei” disert. de S. T. Mera, și în fine:

12. „Cântecul gîntei latine” premiul celebratului nostru poet și învingător dela Montpellier V. Alecsandri, musica de M. Marchetti quart. executat de cor. voc.

Invitațiunile stau deja sub espedițiune; acei P. S. D. cari pot a pretinde și n'au primit invitațiune sînt rogați a se adresa cătră E. N. T. Pucea și N. Ștef.

Începutul la 7 1/2 ore sēra precis.

* (Flori politice). Istoria politică a unor flori este atât de cunoscută, ca și evenimentele mari în cari au figurat. Astfel crinul Bourbonilor, și viorica Napoleonilor au jucat un rol mare. În timpul mai nou florile iarăși au început în Franca să aibă însemnătate politică Bonapartistii de mult întrebunțeză viorēoa ca semn de recunoscere. La serbarea națională dela 30 l. tr florile au avut un rol fōrte important. Republicanii purtau buchete de flori de grâu. La 15 Iuliu, ȳiua onomastică a lui Henric V, toți roialistii decorară peptul lor cu garofe albe. Așa dar flōrea de grâu, garofa și viorēua sînt astăȳi flori politice în Franca.

* (O bibliotecă). — Societatea monachilor români din Muntele Athos au luat inițiativa, de a forma o bibliotecă în acel sfânt locaș, bibliotecă ce își are deja puse primele base, prin o colecție de cărți adunate mai ales prin pioșe oferte.

Părintele archimandrit Chiriac, de la sf. Munte, face un apel românilor drept credincioși, spre a veni în ajutoriul acestei folositoare cause, promițēnd că numele pioșilor donatori va fi eternizat acolo înscriindu-se într'un adins registru, ce se va conserva în bibliotecă. „Presa”.

* Un elvețian din Thurgan anume Opel, care are multă iubire pentru Turci, și-a botezat cei trei fii ai sei: Constantin, Adrian și Filip. Ei se chiamă dar: Constantin Opel; Adrian Opel; Filip Opel.

* (Femeiă tăiată în bucăți). — Poliția Bucurescilor a descoperit o revoltătoare crimă: o femeiă tăiată în bucăți, care au fost aruncate în comoditatea unei case de pe strada Tōmnei. După câte am putut afla, autorii acestei crime sînt o fostă servitoare a d-lui dr. Georganta împreună cu un amant al ei. Acesta din urmă fusese mai nainte amant al asasinetei și, voind se scape de dēnsa, concepū, împreună cu servitōrea, planul de a o ucide, a o tăia în bucăți și a le arunca în comoditate. Acēstă crimă a fost sēvērșită în luna lui Martie. Descoperirea crimei s'a făcut în urma proprietarului mărturisirii ale servitōrei, cătră un al treilea, în momente de bețiă. Acest al treilea, un liberat din penitenciarul Văcăresci, se grăbi a denunța aginților polițenesci mărturisirea servitōrei și s'a și procedat la scōtarea bucăților cadavrului și la constatarea faptului. „Rom.”

Sciri ultime.

(După „S. a. T. B.”)

Budapesta, 12 August n. Ministrul preșident Tisza fū ales deputat astăȳi în Șemnitz unanim și cu mare entusiasim.

Viena, 12 August n. Divisiunea a șeptea a trupelor a ocupat în 4 l. c. Travnik, a stabilit acolo telegrafatul câmpestru și a restabilit cu deseversire comunicațiunea preste Banialuca. În Varzar-Vacuf zac 7 ofițieri și 160 soldați, răniți în luptele dela 5 și 7 a l. c. ce avură loc la localitățile numite (Dară numărul morților? Red.)

Viena, 12 August n. (oficial). Din cartirul general Zepce raportēză comanda armatei sub 10 l. c., că insurgenții puși în fugă după lovirea dela Zepce au scăpat la Seraievo. — Divisiunea a șeptea a trupelor a pus în fugă în 8 l. c. la nordvestul dela Iaița, după o luptă de 9 ore, 5000 de insurgenți, între cari 3 bataliōne trupe regulate. Între morți este locotenentul Svoboda dela batal. 10 de vânători și mai mulți vânători. Răniți 6 ofițieri și 140 soldați. În 11 l. c. va pleca cartirul general spre Zenița (direcțiunea Seraievo).

Viena, 12 August n. „Polit. Corr.” anunță din Knin (Dalmatia): Și în Livno a avut loc o resculare a fanaticilor mahomedani. Comandantul militar turcesc fu omorît. Trupele sau unit cu revoltanții și au plecat în direcțiunea spre Skōplie, după ce mai înainte au arestat pe mai mulți creștini.

London, 12 August n. În casa de jos a declarat Northcote: Sa făcut transacțiunea, ca flota britanică să se retragă dinaintea Constantinopolei, îndată ce Rușii vor pleca de acolo, ceea ce se sperează, că se va întempla în curēnd.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Principii și fundamente de ortografie daco-română.

(Înceiere).

2. Semnele deasupra pe consonante.

Popōrēle slavice, și anume catolice, cari scriu cu litere, cu semne deasupra pe consonante, de regulă pe: c, s, z, ca acute să se respundă: ȳ, w, ȳ.

Polecii, boemii, croații au semnul: ȳ circumflecș întors; vendii au punct, samogetii au accent ascuțit, litani au coma deasupra, și lebiu trag o linie prin mijlocul consonantelor din stānga spre drepta în sus, unde capētul liniei e mai ridicat.

În limba albanesă dialectul Gheg este accent ascuțit pe k și g, înainte de a, o, u, cu de bună samă ca să facă: ȳ, ȳ.

În limba hausă din Africa vestică, tot aci în limba Ibo și Temne pe s se află semnul scurtării; — în limba laponeză pe s și z se află circumflecșul grec.

Dar unde popōrē pun semnele și de din jos la consonante, urdu (romanu) Bengala (romanu) așa yoruba și acra din Africa vestică, au pausă ori punct sub: k, l, n, s, t, ba în limba iricană se află punct pe b, în secuana pe r deasupra.

De minune, că codița nu s'a mai împrumutat și de alte popōrē, dar acele n'au fericitori.

E întrebarea acuma, că ore limba română are lipsă de semne la consonante?

Eu ȳic că ba, — pēntrucă sonurile ȳ, ȳ, ȳ, w, ȳ, sînt sonuri derivate, — și strāmūtarea sonurilor originale are cauza sa proprie în t immoiat.

Acest t immoiat ajungēnd lângă alte consone totdeuna se scrie, p. e. aibi, faci, vedi, zuluți, mergi, speli, bani, papi, rari, lasi, bati, veduvi; lucrul natural că și atunci când se întălnesc cu d, s, t, încă trebuie scris; dar sedila represintă perirea unei vocale și anume e, până ce t rămâne; deci fiindcă t a strāmutat sonul lui d, s, t, acest t trebuie păstrat, și nu urmēză ca d, s, t, numai prin codițe să-și pōtă arēta strāmūtarea sonurilor, pēntrucă acēsta strāmūtare jace în firea limbei și în regule gramaticale.

Dar avēnd noi mai multe consonante cari își schimbă sonul, adecă și pe: c, g, — e curios că pentru aceste și foneticii susțin șistema cu t immoiat p. e. tacți, fagi, — apoi unii numai pentru s, t, alții și pentru d susțin codițele, — și în acest mod introduc la 5 consonante dōuē sau trei sisteme. Acēsta nu se pōte aproba.

Dacă cumva, ȳ, ȳ, w, ȳ, ȳ, ar fi numai sonuri originale, ca și în limbile slavene, și ar esista ca independente de ori ce regulă gramaticală, p. e. чокан, уррур, монрр, зимрр, уарр, atunci așa concede ca și la noi să se scrie cu semne, sau unora să li să deē j unguresc de ajutoriu, ca și la croați ȳ = dj, sau la magiari ȳ, ȳ = ty; eh! dar la noi aceste sonuri sînt mai tōte derivate, adecă sonuri de flectiuni, și cu litera flectiunii se topesce, litera c, g, d, s, t, ca și când la olaltă ar face numai o literă sau un son, și pentru acēsta, așa sînt de legate una de alta, încât fac un întreg, și arată că amēndōuē trebuie să existe la olaltă, și e destul i ca să arete sonurile derivate, căci altcum unde este i cu punct, acolo d, s, t, nu se strāmūtă. Unde sînt esceptiuni, i trebuie intercalat după regula generală, și mai bine, se refere esceptiunea decăt regula generală.

Dacă foneticii ar ȳice: noi totuși voim, ca să fie deosebire între litera cu son original și derivat, și dela acēsta cerință nu ne abatem.

Eh! bine și acēsta se pōte ajuta fonetistilor, și cred că mai bine decăt prin codițe.

Căutați dicțiunare vechi latine și acolo veți afla pe lângă: d, s, t, încă și alte litere gemene cu aceste, — și întrebese mulți pe sine, căți sînt și aȳi de aceia, cari în scrisorile lor în locul acestor litere folosesc litere cursive: d, s, t, și cari sînt cunoscute și susținute de lume multă.

Fiindcă după principiul fonetic noi avurăm litere fonetice și pentru sonurile derivate, foneticii nu ar face nici un pēcat din punctul de vedere, dacă pe lângă d, s, t, pentru sonurile originale ar introduce pe: d, s, t, pentru sonurile derivate, mai ales — precum am ȳis — când aceste se află nu numai în unele cărți latine, ba sînt și în prașa lumii de aȳi.

Prin aceste avem și litera radicală, și litera de lipsă pentru sonul derivat, adecă al flectiunii, și am scrie: ȳicu, ȳiece, sau măcar și fără t deși acēsta aci e diftongirea lui e; așa di ȳicu, sopra, lasi, bati, buti.

Dacă ar fi în tipografie semnele despre cari am scris — și după părerea mea le-am pus într'o șistemă întregă și de lipsă pentru limba noastră, ori am scrie ca fonetici, ori ca etimologisti, așa scrie de probă, însă fără acele semne nu pot a înfățișa pe deplin principiile și fundamentele ortografiei arētate de mine.

Eu nu'mi închipesec că dōră prin acēsta pertractare scurtă mi-am făcut autoritate, și că așa pretinde ca cineva să-mi urmeze, nu, — ci eu aserez, că pe acest teren nici că recunoscem vre-o autoritate, ori și ce personă ar fi acea.

Autoritatea pe acest teren să fie regula gramaticală, natura limbei, și rațiunea cea mai curată, carea împreună regula cu natura, — purcēdă ori și dela cine.

Autoritatea să fie legile scrise mai bine, a frii limbei; pentru acēsta cel

puțin dela literați se pôte pretinde, ca ei să nu-și facă de orbișul ortografii după plac, și cum cred a fi mai ușor, adevă fără reguli de gramatică și observarea lor, ci îndată ce un principiu general sau o regulă gramaticală e constatată, aceste să conducă pe toți.

Pentru acesta me mai întorc la Dl. T. Cipariu, carele în archiv pag. 346 dice: „Contielegere, apropiere și atragere sunt de lipsa spre a începe și a continuă opulu perfectiunarii naționali a limbei romanesci; iear împărechierea, discordia și pruritul de a se destinge cu ceva nou, nu vâ se duca nici una data, decatu la resturarea și celoru ce se afla standu pe picioare, iear nu la redicarea celoru cadiute.”

Dr. At. Marienescu.

Bursa de Viena din 12 August n. 1878.

Metalierele 5%	63 35
Împrumutul naț. 5% (argint)	65 65
Împrumutul de stat din 1860	111 80
Acețiuni de bancă	820 —
Acețiuni de credit	263 30
London	115 85
Argint	100 90
Galbin	5 51
Napoleon d'aur (poli)	9 28
Valuta nouă imperială germană	57 58

Nr. 1899 Plen. 3—3

CONCURS.

Pentru esarendarea alimentării elevilor institutului archidieceșan greco-oriental din Sibiu prin acesta să publică concurs cu termin până la 15/27 August a. c. Ofertele sunt a se adresa în scris la secretariatul consistorial greco-oriental în Sibiu, unde în toate zilele se pot vedé condițiunile esarendării.

Sibiu, 22 Iuliu v. 1878.

Consistoriul archidieceșan gr. or.

Nr. 1853. B. 2—3

Publicare de concurs.

Devenind în vacanță două stipendii de stat a 500 fl. destinate pentru calificațiunea mai înaltă a clericilor din archidieceșan gr. orientală a Transilvaniei la vre'o universitate: — pentru conferirea lor se escrie prin acesta concurs cu terminul până la 26. August st. v. a. c.

La aceste stipendii pot concurge numai clerici absoluți din cursul pedagogico-teologic din Sibiu, cari sunt totdeodată absoluți de gimnasiu cu esamen de maturitate.

Concurenții au a subterne la consistoriul archidieceșan până la terminul arătat suplicile lor instruite cu atestat de botez, cu atestate scolare necesare: adevă cu atestat de maturitate, absolutoriu clerical, — apoi cu atestat de la medic, că sunt sănătoși deplin, și în fine cu un revers, că după absolvire vor intra în serviciul bisericeii noastre.

Alegerea locului pentru studii, precum și alegerea studiilor din sfera filosofică și teologică să lăsa candidatului, numai este datoriu să le facă pre acelea cunoscute de la început.

Din ședința consistoriului archidieceșan ținută în Sibiu, la 25 Iuliu, 1878.

CONCURS.

Din cauza ridicării celor 3 posturi de învățator dela scôla rom. conf. popor. gr. or. din Orăștie, se deschide concurs pentru un post de învățator ordinar și a unui de suplent, și adevă:

A. Pentru învățatoriul ordinar cu:

1. Salariu anual în bani gata 300 fl.
2. Cortel de locuit.
3. 4 1/2 orgii de lemne din care să se încăldească și scôla.
4. Un frust de pământ arător.

B. Pentru suplente.

1. Salariu anual în bani gata 120 fl.
  2. Cortel de locuit.
  3. 4 1/2 orgii de lemne din care să se încăldească și scôla.
  4. Un frust de pământ arător.
- Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au de a-și asterne petițiunile cu documentele lor necesare la subscrisul până la terminul din 20 August st. v. 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu m/p.,
1—3 prot gr. or. al Orăștiei.

Nr. 151. 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de clasa a III-a Salciva de jos, protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu terminul până la 31 August a. c.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială și grădină.
2. Folosirea cimiteriului.
3. Birul preoțesc 60 ferdele vechi bucate, parte grâu, parte cucuruz.
4. Câte o ți de clacă dela un fum și
5. Venitele stolari, cari tôte dau un venit anual până la 300 fl. v. a.

Petițiiunile au a-și asterne suplicile lor instruite conform statutului organic și a dispozițiunilor sinodali din anul 1873 la subscrisul până la terminul prefipt.

Ofênbaia în 25 Iuliu 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Danciu m/p.
adm. protop.

CONCURS.

La scôla confesională greco-orientală din comuna Șugag vin a se reîntregi două posturi învătorești, pentru a căroră ocupare se escrie concurs cu termin până la 20 August 1878 st. v. când se va sêvêrși și alegerea.

Emolumentele sunt:

Pentru fie-care post 200 fl. v. a.; cortel în edificiul scôlei și lemne pentru încălzit.

Doritorii de a se aplica la amintitele stațiuni au să-și asternă cererile înzestrate cu documentele cerute de statutul organic și regulamentul provisor al sinodului archidieceșan din 1873 inspecțiunei scolare districtuale în Sebeș, până la prefiptul termin.

Șugag în 23 Iuliu 1878.

1—3 Comitetul parochial gr. or.

Nr. 161.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățatoriu la scôla confesională greco-orientală din opidul Iliă murășană în protopresbiteratul Iliă murășane se deschide concurs prin acesta cu terminul până la 30 August a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

- I. în bani gata 250 fl. v. a.
- II. quartir liber în edificiul scôlei împreunat cu o grădină de legume.
- III. 2 orgii lungi de lemne de încălzit.

Concurenții vor avea a-și asterne suplicile lor instruite conform prescrișelor statutului organic la adresa subscrisă până la terminul susînsemnat.

În conțelegere cu comitetul parochiale.

Gurasada în 21 Iuliu 1878.

Aleșiu Olariu,

3—3 adm. prot.

Nr. 74. 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățatoriu la scôla confesională gr. or. română din comuna Rapoltu-mare protopresbiteratul Ioagiului I se deschide concurs până inclusive 31 August. st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 300 fl. v. a. salariu

anual, quartir grătuit în localitate scôlei, grădină de legumi, și lemne de încălzit.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și adresa suplicile lor la subscrisul instruite în sensul stat. org. cu atestat de botez, și cu testimoni scolare, că au absolvat cel puțin 4 clase gimnasiale, cursul pedagogic sêu teologic, că au depus esamenul de calificațiune, și că sunt versați în cântările bisericesci.

Hondol 21 Iuliu 1878.

În conțelegere cu comitetul scolar.

Basiliiu Pipos,
prot. și insp. sc. distr.

Nr. 25. 3—3

CONCURS.

Devenid vacantă parochia Laslêul român, protopresbiteratul Târnavei de sus, — pentru ocuparea acestei parochii de clasa II-a se escrie prin acesta concurs cu terminul până la 1 Septembrie a. c. st. vechiu.

Emolumentele împreunate cu această parochia sunt:

1. Curtea, casa și tôte celelalte edificii trebuincișe parochiale;
2. 26 juceră arătură și fênaș de I. II, III, clasă.
3. 200 felderi cucuruz cu tulêu ca stolă de la 150 familii;
4. De la 150 familii câte o ți de lucru;
5. Din filia Laslêul săsêsc de la 30 familii câte două felderi cucuruz cu tulêu și una ți de lucru.
6. Stola usuată până aci.

Doritorii de a ocupa această parochia au a-și trâmite petițiunile lor instruite în sensul statutului organic și a „dispozițiunilor provisorice sinodali“ din anul 1873 până la terminul arătat la subscrisul în Alma, posta ultimă Elisabetopolea.

Alma în 11 Iuliu 1878.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almășan,
protop. gr. or.

CONCURS.

La scôla capitală normală gr. or. din Zernesci, protopresbiteratul Branului, au devenit vacante două posturi învățorești pentru a căroră ocupare se escrie concurs cu terminul până la 31 August a. c. Salariul anual pentru unul este 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa vre-unul din premenționatele două posturi învăț-

toresci sunt avisați a-și asterne subscrisului comitet suplicile lor, adrese cătră reverendisimul domn protopresbiter Iosif Barac în Brașov, ca administrator al protopresbiteratului Branului instruite în sensul stat. org. cu atestat de botez și cu testimoni scolare, că au absolvat cel puțin 4 clase gim. și cursul pedagogic sêu teologic și că au depus esamenul de calificațiune.

Zernesci în 23 Iuliu 1878.

Comitetul parochial din Zernesci.
Ioan Dan,
preot și președinte.

2—3

Nr. pres. Scol. 25 1878. 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului învățoreș primar la scôla gr. or. din comuna Daneș să deschide concurs până 20 August a. c. st. v. în care ți va fi și alegerea.

Emolumentele sunt:

1. Léfa învățoreșcă de 200 fl. v. a. din casa alodială și să ridică la pătrar decursiv.
2. Quartir liber în casa scôlei.
3. lemne necesare pentru încăldearea scôlei și pentru învățator.
4. Grădina scôlei de 800 □. pentru care are se solvêscă darea.

Recerînțele pentru compentenți sunt:

- a) Calificațiune conform § 13 a statutului organic.
- b) testimoniu de moralitate și de botez gr. or.
- c) să scia pre lângă limba maternă și una din limbile patriei.
- d) și în fine, care vor fi cântăreți vor avea preferință.

Recursele vor avea compentenții, de ale adresa oficiului (protopop al Seghișorei, și cei compentenți au a se prezenta cu țiua alegeri în comună.

Sighisóra 24 Iuliu 1878.

Oficiul protopopesc gr. or. al Sighisórei în conțelegere cu comitul parochial.

Zaharie Boiu,
prot.

Un jurist absolut,

care vorbesce și scrie unguresce, românesce și germânesce, află aplicare sub condițiuni favorabili în cancelaria notariului public regesc din Lugoș

[10] 2—3 **Mich. Bésán.**

Nr. 670 c. Pres.

[11] 2—3

Publicațiune.

Începând dela 10 August n. în 8 zile următoare comisiunea de remonte și asentare de cai din Sibiu cumpără, pe bani gata, 8 cai de călărit de munte și 134 cai de povară.

Pentru-ca p. t. proprietari de cai se pôtă pune la dispozițiune caii lor apți pentru scopuri militari, se publică precum urmêză calitățile ce se recer:

1. Caii trebuie să fie în putere și în stare bună.
2. Trebuie să fie de o construcțiune îndesată, și de o putere însemnată pentru povară.
3. Să nu fie sub măsura minimală de 148 centimetri.
4. Caii de călărit să nu fie mai beștrâni de 10, cei de povară mai beștrâni de 12 ani, și nici unii, nici alții mai tineri de 4 ani.
5. Caii de călărit la munți se vor lua și sub măsura minimală, și anume cu o măsură de 147 centimetri, dacă vor avé o calitate specială necesară pentru acest scop.
6. Încât pentru garanția de defecte, precum la:

„gâlcă (glandulă)“;
„muci, și suspin în 15 zile“;
„la capêhiu“;
„verme“;
„înțepenire“;

„albêția și lunatec în 30 de zile“, se observă, că erariul c. r. la cas de atari defecte se va folosi de dreptul provenitoriu din garanție, și caii atacați de aceste defecte se vor da proprietarilor înderept prelungă respălătirea din partea acestora a prețului cumpărării.

7. Prețul cailor va fi precum urmêză: pentru un cal de povară 120 până la 150 fl. v. a.; pentru un cal de călărit de munte până la 300 fl. v. a.

Domnii proprietari, sau și neguțatori de cai sunt invitați, a-și mâna caii, cari corespund condițiunilor mai sus dișe, înaintea comisiunilor de asentare, pentru-ca așa scopul de înțepită cumpărare să se pôtă ajunge cât se pôte mai curênd.

Localitatea unde are să lucreze comisiunea de asentare, este de a se întreba la autoritatea comunală.

Dela comanda c. r. militară în Sibiu.